

**ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНОЇ АГРАРНОЇ АКАДЕМІЇ
ПОЛТАВСЬКА ОБЛАСНА АСОЦІАЦІЯ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО
САМОВРЯДУВАННЯ
РЕГІОНАЛЬНИЙ ЦЕНТР З НАДАННЯ БЕЗОПЛАТНОЇ ВТОРИННОЇ
ПРАВОВОЇ ДОПОМОГИ У ПОЛТАВСЬКІЙ ОБЛАСТІ
ІНСТИТУТ ПІДГОТОВКИ КАДРІВ ДЕЖАВНІ СЛУЖБИ ЗАЙНЯТОСТІ
УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ПРИ
ПРЕЗИДЕНТОВІ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»
КРИВОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМ. В.Н. КАРАЗІНА
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМ. В.В. ДОКУЧАЄВА
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»
БЛЮЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
УНІВЕРСИТЕТУ МИТНОЇ СПРАВИ ТА ФІНАНСІВ**

МІСЦЕВЕ САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ: ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА

**Матеріали
II Всеукраїнської науково-практичної
конференції
(11 грудня 2019 р.)**

Полтава 2019

УДК 35.07/08 (1-21) (477)
М65

Редакційна колегія:

Лозинська Т.М. – завідувач кафедри публічного управління та адміністрування Полтавської державної аграрної академії, д.держ.упр., професор (*відповідальний редактор*);

Дорофєєв О.В. – професор кафедри публічного управління та адміністрування Полтавської державної аграрної академії, д.е.н., доцент (*заступник відповідального редактора*).

М65 *Місьцеве самоврядування в Україні: теорія та практика* : матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції, 11 грудня 2019 року. / за заг. ред. Т.М. Лозинської, О.В. Дорофєєва. Полтава : ПДАА, 2019. 204 с.

У матеріалах конференції висвітлені результати наукових досліджень з актуальних проблем місцевого самоврядування і пошуку шляхів їх розв'язання за тематичними напрямками: «Розвиток нормативно-правової бази місцевого самоврядування», «Управління розвитком територіальних громад: проблеми та перспективи», «Соціальна основа місцевого самоврядування», «Місьцеве самоврядування та бізнес-середовище», «Формування місцевих бюджетів», «Політичні аспекти функціонування самоврядної влади».

Для наукових, науково-педагогічних працівників, аспірантів, теоретиків і практиків публічного управління та адміністрування, представників органів влади, громадських діячів України, а також усіх, хто досліджує питання трансформації управління місцевим розвитком в умовах децентралізації влади.

Матеріали конференції друкуються в авторській редакції. За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідають автори. Позиція редакції не завжди може збігатися з точкою зору автора.

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. РОЗВИТОК НОРМАТИВНО-ПРАВОВОЇ БАЗИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Аранчій Д.С., Штанько І.О.

Організаційно-правові основи діяльності
держпродспоживслужби України 8

Гончаренко А.С.

Реформа адміністративно територіального устрою 12

Компанець О.І.

Кадрове забезпечення органів публічної влади 15

Лайкова К.М.

Трансформація підходів до просторового розвитку в
контексті децентралізації влади 18

Ланцевич А.Ю.

Правові засади фінансів місцевого самоврядування 23

Липій Є.А., Шведенко П.Ю.

Деякі особливості дисциплінарної відповідальності
державних службовців в Україні 26

Овсяннікова С.М.

Досвід електронної демократії Естонії 29

Родіонов В.Д., Манелюк Д.А.

Огляд законодавчо-нормативної бази України щодо
поняття «публічна служба» 32

Сьомич М.І., Демидкін О.І.

Професіоналізм посадових осіб органів місцевого
самоврядування, його значення у державотворенні 36

Щетініна Т.О.

Система місцевого самоврядування: правові засади,
поняття та ознаки 40

Дорофєєв О.В., Якубенко О.П.

Реалізація «розумного регулювання» в практиці місцевого
самоврядування 43

СЕКЦІЯ 2. УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ТЕРИТОРІАЛЬ- НИХ ГРОМАД: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Глазов О.М.

Об'єднання територіальних громад у контексті
забезпечення їх спроможності 46

<http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=n0006760-09>
(дата звернення: 22.11.2019).

6. Цуркан М.І. Особливості судового розгляду спорів щодо проходження публічної служби в Україні : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Одеса, 2009. 18 с. URL: <http://dspace.onua.edu.ua/handle/11300/1385> (дата звернення: 22.11.2019).

Сьомич М.І.,
*кандидат наук з державного управління, доцент,
професор кафедри публічного управління
та адміністрування
Полтавської державної аграрної академії*
Демидкін О.І.
*аспірант кафедри публічного управління
та адміністрування
Полтавської державної аграрної академії,
м. Полтава, Україна*

ПРОФЕСІОНАЛІЗМ ПОСАДОВИХ ОСІБ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ, ЙОГО ЗНАЧЕННЯ У ДЕРЖАВОТВОРЕННІ

Діяльність органів місцевого самоврядування потребує спеціально підготовлених фахівців. Відповідно, управління персоналом в органах місцевого самоврядування має свою специфіку.

В сучасних умовах реформування економічних інститутів України, вирішення питання формування системної кадрової політики в органах місцевого самоврядування може стати вирішальним фактором подолання негативних процесів в економіці і в соціальному житті країни, її регіонах, так як здатність влади ефективно управляти прямо залежить від професійного рівня її управлінців. Зрозуміло, що жодна реформа, закон, будь-які нормативно-правові акти, розумні меморандуми та універсали не зможуть бути реалізовані і залишаться лише добрими намірами, якщо не буде звертатись увага на «людський фактор» управлінських кадрів.

На даний час будь-які починання, що проводяться в Україні, наштовхуються на такі складнощі, як:

- існування кадрів, які не можуть повною мірою відповідати новим цілям, що стоять перед Україною;

- «текучість» в органах влади, відсутність реального матеріального стимулювання і системи кадрового росту не дозволяють створювати реальний кадровий резерв і готувати компетентних фахівців;

- відсутність реально працюючих системних антикорупційних механізмів;

- відсутність єдиної підходу до культури управління в органах влади на всіх рівнях.

При удосконаленні нормативно-правової бази антикорупційного контролю слід зосередити увагу на створенні прозорої системи добору кадрів, просуванні по службі на основі професійних знань, ділових навичок і службових здобутків, на підвищенні рівня соціального захисту, розмежуванні професійної державної служби від політичної діяльності, запровадженні стандартів відкритості та прозорості, покращенні умов доступу громадян до інформації про діяльність органів державної влади та органів місцевого самоврядування.

Виділяють основні блоки, що забезпечують успішність діяльності посадової особи органу місцевого самоврядування.

1. Соціально-психологічні властивості керівника, потребностно-мотиваційна система і емоційно-вольова сфера його особистості, відповідальність, доброзичливість, вимогливість, схильність до взаємодопомоги, схильність до співпраці, врівноваженість і стриманість.

2. Професійні навички: знання, як результат розумової діяльності, включеної в процес управління та засвоєння фактів, понять, законів і т. д., рівень знань, їх невпинне поповнення, освоєння суті справи, всебічний аналіз ситуації, виділення ключової проблеми, здатність знайти конструктивне рішення ключової проблеми, стаж роботи.

3. Мотивація праці до тих чи інших досягнень, стилю життя, побудові кар'єри, яка припускає взаємодію внутрішніх і зовнішніх збудників до дії. Мотивація у людини виникає далеко

не випадково. Досвідчені керівники і психологи розуміють, що бажання, прагнення до наслідування, стилю, способу життя багато в чому можна виховати в людині. Однак процес виховання, на відміну від безпосереднього мотивування, більш тривалий, пов'язаний з ідеологічною концепцією організації або структури, більш послідовний і більш трудомісткий. Зате результатом з'явиться стійка мотивація до суспільно корисної діяльності, в набагато меншому ступені залежить від егоїстичних бажань конкретного індивіда.

Вищевказаний підхід до підбору персоналу в органи місцевого самоврядування майже відсутній. Винятком є вже добре розвинута інфраструктура навчання та розвитку кадрів державної служби, що складається з мережі навчальних закладів з підготовки магістрів державного управління та державної служби, центрів підвищення кваліфікації і короткотермінових курсів.

Для інших функцій управління персоналом, як то пошук та підбір кадрів, їх оцінка, мотивування, формування соціально-психологічного клімату, організаційної культури спеціальної інфраструктури для органів державної влади та місцевого самоврядування не існує.

Окремо має бути аналізована проблематика делегування власних повноважень від керівника підлеглим, оскільки управлінська філософія, заснована на принципах командування та контролю, на жаль, в теперішніх умовах не застосовується і є предметом подальших досліджень.

Враховуючи вищенаведене, вважається за доцільне, зробити певні висновки, а саме:

1. На сьогодні в системі органів місцевого самоврядування, незважаючи на наявність мережі навчальних закладів з підготовки магістрів з державного управління та державної служби, центрів підвищення кваліфікації, все ж таки відсутні дієві умови для забезпечення реалізації механізму ефективної сучасної інноваційної моделі державної кадрової політики та підготовки управлінських кадрів нової генерації.

2. Завдяки постійній «текучості» в органах влади, відсутності реального матеріального стимулювання і системи кадрового росту існують складнощі у створенні реального кадрового

резерву компетентних фахівців.

3. Пріоритетним завданням держави є: створення ефективних і надійних антикорупційних механізмів, створення умов для поширення єдиної культури управління на всіх рівнях влади, забезпечення успішності діяльності службовця органу місцевого самоврядування шляхом підвищення його мотивації до тих чи інших досягнень, стилю життя, побудови кар'єри.

4. Підхід до підбору персоналу в органи місцевого самоврядування необхідно змінювати, користуючись зарубіжним досвідом, який регламентує стиль діяльності службовців, та впроваджувати технології оцінки кадрів, на основі яких можна було б визначити кваліфікаційний рівень керівника і фахівця.

Список використаних джерел:

1. Конституція України : Закон України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР / Верховна Рада України. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр> (дата звернення: 24.11.2019).

2. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21.05.1997 р. №280/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-вр> (дата звернення: 24.11.2019).

3. Про службу в органах місцевого самоврядування : Закону України від 07.06.2001 р. № 2493-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2493-14> (дата звернення: 24.11.2019).

4. Про державну службу : Закон України від 17.11.2011 № 4050-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19> (дата звернення: 24.11.2019).

5. Про Стратегію державної кадрової політики на 2012-2020 роки : Указ Президента України від 01.02.2012 № 45/2012. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/45/2012> (дата звернення: 22.11.2019).

6. Про затвердження Положення про систему підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації державних службовців і посадових осіб органів місцевого самоврядування : Постанова Кабінету Міністрів України від 06.02.2019 р. № 106-2019-п. URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/106-2019-п (дата звернення: 23.11.2019).

7. Колесніков Б.П. Традиційні та новітні функції в органах виконавчої влади. *Проблеми підготовки управлінських кадрів на регіональному рівні* : Матеріали регіон. наук.-практ. конф. Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2004. С. 27-30.

Щетініна Т.О.,
*кандидат історичних наук, доцент,
доцент кафедри публічного управління
та адміністрування
Полтавської державної аграрної академії,
м. Полтава, Україна*

СИСТЕМА МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ: ПРАВОВІ ЗАСАДИ, ПОНЯТТЯ ТА ОЗНАКИ

У світлі адміністративної реформи в Україні, спрямованої на децентралізацію влади, значно посилюється роль місцевого самоврядування в життя суспільства. Це підтверджує і той факт, що зміни в організації життя громад на рівні місцевого самоврядування мають бути закріплені в оновлених положеннях Конституції України [1]. Такі тенденції актуалізують питання про теоретичні засади самого поняття «місцеве самоврядування», його ознак та змісту.

Зрозуміло, що визначення поняття місцевого самоврядування закріплено і у відповідному Законі України, його тлумачення цілком співвідносяться з визначенням, закріпленим у Європейській Хартії місцевого самоврядування. Але на практиці та в сприйнятті широким громадським загалом місцеве самоврядування трактується як система або як частина системи публічного управління. На жаль ще й досі місцеве самоврядування помилково розглядається громадянами як частина системи державної виконавчої влади, але суто на регіональному рівні. Звертає на себе увагу, що навіть за умов невідповідного трактування, місцеве самоврядування сприймається як система, з тією лише різницею, що воно віднесено до більшої загальної системи державного управління, а не визначається як окрема самостійна система.